

Ordfører

Det kongelige kommunal-
og moderniseringsdepartement
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Kvalsund, 16.09.2016

<i>Løpenr.</i>	<i>Saksnr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Vår ref.</i>	<i>Deres ref.</i>
16/3790	16/715	00/&13/	RAD//GL	

**MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRING -
KOMMUNELOVUTVALGETS UTREDNING 2016 : 4 - NY KOMMUNELOV**

Kvalsund kommunestyre behandlet saken i møte 15.09.2016 saksnr. 59/16. Følgende høringsuttalelse ble fattet:

Kap. 2 – Internasjonal og nordisk rett

Kvalsund kommune vurderer det som positivt at norsk rett i større grad søkes harmonisert med internasjonal rett, herunder særlig charteret om lokalt selvstyre.

Kap. 3 – Formål

Kvalsund kommune støtter endring av formålsbestemmelsen. Det kommunale selvstyret gis en sterkere forankring ved at det inntas i lovverket. En formålsbestemmelse skal ha betydning for tolkning av lovens øvrige bestemmelser. Det vurderes derfor som svært positivt at det kommunale selvstyret inntas i formålet, og dermed vil være overordnet i kommuneloven.

For øvrig vurderes forslaget til ny formålsparagraf som klargjørende, og bidrar til en sterkere forankring av viktige kommunale hensyn og styrking av demokratiske verdier.

Ordfører

Kap. 4 – Kommunalt selvstyre og forholdet til nasjonale myndigheter

Kvalsund kommune ser svært positivt på at prinsippet om kommunalt selvstyre nå lovfestes. Det kommunale selvstyret er under press på grunn av stadig økende detaljstyring gjennom lovverket. Det vurderes at en lovfesting i større grad vil tydeliggjøre at det må foretas en avveining mellom de nasjonale interesser og det kommunale selvstyret, blant annet ved utarbeiding og endring av lovverk. Dette vil kunne medvirke til at det ikke detaljreguleres mer enn nødvendig.

Det ansees også som en viktig del av det kommunale selvstyret at nasjonale myndigheters begrensning av det kommunale selvstyret må hjemles i lov. Viktige prinsipper innen det kommunale selvstyret som nærhetsprinsippet, proporsjonalitetsprinsippet og fullfinansieringsprinsippet vurderes også som viktig for å sikre en tydelig forståelse av innholdet i selvstyret.

En lovfesting av kommunalt selvstyre vil videre være med på å bringe norsk rett i samsvar med det europeiske charteret om lokalt selvstyre. Det vurderes som viktig at norsk rett er i samsvar med våre internasjonale forpliktelser. Norge er per i dag det nordiske landet med svakest forankring av kommunalt selvstyre, og rådmannen anser det som positivt at vi nå i større grad er på linje med de øvrige nordiske land.

Prinsippene for nasjonale myndigheters forhold til det kommunale og fylkeskommunale selvstyret er utformet som «bør-regler». Det vurderes at det ikke vil ha betydning for prinsippenes vekt at nasjonale myndigheter ikke er direkte forpliktet til å vektlegge prinsippene etter bestemmelsens ordlyd. Bestemmelsen vurderes tvert imot og sikre ivaretagelse av prinsippene. Det er grunn til å tro at en lovfesting vil bidra til at prinsippene i større grad enn tidligere legges til grunn og får større vekt ved lovgivning, inngrep etc.

Kap. 5 – Virkeområde

Kvalsund kommune støtter kommunelovutvalgets vurderinger om at det ikke vil være hensiktsmessig å utvide lovens virkeområde. Det vil i enkelte tilfeller kunne være med på å undergrave de hensyn som legges til grunn når virksomheten organiseres på annen måte enn det som følger av kommuneloven.

Et utvidet virkeområde er etter kommunens syn ikke hensiktsmessig, og det oppleves ikke problematisk å forholde seg til annen lovgivning i de tilfeller kommunal virksomhet er organisert på annen måte enn den som følger av kommuneloven. I de tilfeller det er nødvendig med særlig regulering ut over det som går frem av annen lovgivning, støttes forslag om at slik regulering tas inn i kommunelovens enkeltbestemmelser.

Ordfører

Kap. 6 – Kommunens informasjonsplikt

Kvalsund kommune støtter forslaget om å utvide informasjonsplikten. Det bemerkes at mange kommuner per i dag allerede oppfyller kravet til informasjonsplikt både gjennom hjemmeside, facebookside og annen publisering. Det vurderes likevel som positivt at det lovfestes en informasjonsplikt. Det vil sikre at de kommuner som per i dag ikke gir tilstrekkelig informasjon til sine innbyggere, må sette i verk tiltak for å sikre dette.

Det vurderes også som positivt at det nye lovforslaget tar høyde for utvikling av informasjonskanaler, og at det dermed ikke reguleres på hvilken måte det skal informeres. Det legges da til rette for at kommunene kan følge utviklingen med stadig nye måter å nå ut til befolkningen på.

Samtidig påpekes at det fortsatt vil være viktig å sikre at alle innbyggere får tilgang til informasjon. Det innebærer at det fortsatt vil være nødvendig å benytte de tradisjonelle informasjonskanalene, til tross for en utvikling der de fleste innbyggere nås gjennom internett og sosiale media.

Kap. 7 – Innbyggerdeltakelse

Kvalsund kommune støtter forslaget om å øke kravet om underskrifter ved innbyggerforslag. Likevel må dette vurderes opp mot den aktuelle kommunens innbyggertall. Det kan være fordelaktig å nytte en prosentandel av antall stemmeberettigede i kommunen for å kunne framme et innbyggerforslag. Nye ordninger med underskrifter på internett, gjør det enklere å delta og å sikre underskrift fra tilstrekkelig mange innbyggere for å få forslaget behandlet. I kommuner der innbyggerforslag i større grad benyttes, vil en lav grense kunne bidra til for mange innbyggerforslag, som igjen kan være med på å svekke det representative demokratiet.

Kap. 8 – Folkevalgte organer og kommunens administrasjon

Kvalsund kommune støtter ikke forslaget om å lovfeste tittelen «kommunedirektør» på kommunens øverste administrative leder. Kvalsund kommune vil bevare tittelen «Rådmann»

Kap. 9 – Parlamentarisme

Forslagene støttes. Det vurderes at endringene i regelverket vil bidra til en sterkere forankring i kommunestyret for å innføre parlamentarisme og at endringene vil bidra til å styrke kommunestyret og opposisjonen.

Ordfører

Kap. 10 – Ordfører

Forslagene om utvidet myndighet til ordfører og mulighet for direkte valg av ordfører støttes. Bestemmelsene gir rom for vurderinger i den enkelte kommune om hva som er ønskelig og hva det er behov for ut fra lokale forhold, ved at kommunestyrene selv bestemmer hvilken myndighet de ønsker å delegerer til ordfører og om det skal være direkte valg av ordfører eller ikke.

Kap. 11 – Kommunale foretak

Kvalsund kommune støtter forslaget om å lovfeste at eierskapsmelding skal inngå som en del av kommunestyrets overordnede tilsynsansvar og at eierskapsmeldingen skal omfatte kommunale foretak.

Kvalsund kommune ser at det kan oppstå utfordringer med dobbeltroller og habilitetsproblematikk hvor medlemmer av styret i kommunale foretak også er medlemmer av kommunestyret. Medlemmer av kommunestyret *kan* imidlertid sitte i *styret i andre selskap* (AS, IKS, stiftelser mv.) I slike tilfeller er habilitetsproblematikken løst ved inhabilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 første ledd bokstav e) som slår fast at kommunestyremedlemmene ikke kan delta i behandlingen av saker hvor selskapet er part. Det bør vurderes å innføre en liknende inhabilitetsregel for medlemmer i kommunale foretak i stedet for å lovfeste at kommunestyremedlemmer ikke har adgang til å bli valgt til styret i kommunale foretak. For mindre kommuner også et problem med å skaffe nok folk.

Kap. 12 – Valgbarhet. Ombudsplikt og suspensjon mv.

Kvalsund kommune støtter forenklingene og endringene som foreslås i reglene om valgbarhet, ombudsplikt samt reglene om uttreden og fritak.

Kvalsund kommune kan ikke se at det er dokumentert at det er behov for å utvide dagens regler om suspensjon. Det vises her til utvalgets mindretall som påpeker at det er vanskelig å påvise et klart behov for slike lovendringer, særlig fordi adgangen en folkevalgt har til å søke fritak fra sine verv har vist seg tilstrekkelig. Regler om at folkevalgte som suspenderes har krav på tapt arbeidsgodtgjørelse støttes, da dette vil likestille folkevalgte og ansatte i kommunen. Arbeidsmiljøloven har regler om godtgjørelse til ansatte under suspensjon, men loven omfatter bare arbeidstakere/ ansatte og ikke folkevalgte.

Etter gjeldende rett er det bare domstolene som kan frata en person vervet som folkevalgt. Et av vilkårene er at vedkommende må ha begått en straffbar handling. Kommunen ser at det vil kunne oppstå tilfeller hvor det kan oppstå massiv mistillit mot en ordfører uavhengig av om personen har begått en straffbar handling eller ikke. Mistilliten kan for eksempel knytte seg til forhold som at ordføreren ikke følger opp pliktene sine i vervet, for eksempel i lang tid unnlater å møte opp i kommunestyre/ formannskap eller andre oppdrag uten gyldig forfall, opptrer sterkt beruset under utøvelsen av vervet, innrømmer lovbrudd eller utviser annen klanderverdig

Ordfører

oppførsel. Hva som konkret skal til for å kunne frata en ordfører vervet som følge av uskikkethet vil kunne by på tolkningsproblemer. Dersom det skal åpnes for at ordfører skal kunne fratras vervet på grunn av uskikkethet bør reglene tydeliggjøres med hensyn til hva som skal kunne vektlegges ved en slik vurdering.

Kap. 13 – Valg av medlemmer til folkevalgte organ

Kvalsund kommune støtter utvalgets mindretall og tilrår at dagens regler videreføres om at demokratihensyn i dette tilfelle må gå foran hensynet til kjønnsbalanse. Dagens valgeregler er allerede svært kompliserte og lite tilgjengelig. Den regelen som flertallet foreslår vil medføre et ytterligere kompliserende element når regelverket skal anvendes.

Kap. 14 – Godtgjøring og velferdsgoder

Kvalsund kommune støtter utvalgets forslag om endringer i regelverket vedrørende frikjøp og ettergodtgjøring. Det samme gjelder forslaget om å gi folkevalgte med omfattende tillitsverv rettigheter innen velferdslovgivningen.

Kap. 15 – Utvidet innsynsrett og taushetsplikt for folkevalgte.

Kvalsund kommune støtter utvalgets forslag og vurderinger.

Kap. 16 – Saksbehandlingsregler for folkevalgte organer

Kvalsund kommune støtter reglene om utvidet adgang til å avholde fjernmøter og støtter også forslaget om at et møte skal kunne lukkes i *særlige tilfeller* hvor det er behov for et fortrolig møte med kommunens advokat.

Kvalsund kommune vurderer at opplæring av folkevalgte i en innledende fase av saksbehandlingen bør kunne skje i åpne møter og støtter utvalgets flertall og vurderinger. Behovet for å kunne lukke slike møter antas å være beskjedent. En adgang til å lukke dørene i opplæringsøyemed vil også kunne tolkes ulikt og gi rom for misbruk, samt at forslaget ikke er i samsvar med samfunnsutviklingen for øvrig som går i retning av å praktisere mer åpenhet og offentlighet.

Kap. 17 – Inhabilitet for folkevalgte og ansatte

Kvalsund kommune støtter utvalgets forslag og vurderinger.

Kap. 18 – Interkommunalt samarbeid

Postadresse	Telefon, rådhus	Telefax, rådhus	Postgiro	Hjemmeside
9620 Kvalsund	78 41 55 55	78 41 55 50	0813 5988902	www.kvalsund.kommune.no

Ordfører

Kvalsund kommune støtter at det tas inn i loven en overordnet bestemmelse som fastslår at kommunene kan samarbeide med hverandre for å løse felles oppgaver (§ 17- 1). En oppstilling av de vanligste formene for samarbeid er positivt da dette gir oversikt og klarhet om hvilke organisasjonsformer kommunene kan benytte.

Kvalsund kommune støtter at dagens § 27 - samarbeid utgår og erstattes med organisasjonsformen «kommunalt oppgavefelleskap». Et kommunalt oppgavefelleskap vurderes å være en enkel og fleksibel organisasjonsform hvor kommunene vil ha stor frihet til å velge egne lokale løsninger. Det anses å være en fordel at de nye bestemmelsene gir anvisning på hvilke sentrale forhold en samarbeidsavtale minimum må inneholde. Det anses også som positivt at det økonomiske ansvaret klargjøres (19- 2) og at man ved etablering av et samarbeid må ta stilling til om oppgavefelleskapet skal være et eget rettssubjekt eller ikke (§ 19-4, 4. ledd bokstav b). Når det gjelder reglene om *organisering* av oppgavefelleskapet vurderes det at det *ikke* er nødvendig å stille et krav om at det skal være et representantskap med deltakelse fra alle. Et styre der kommunene selv bestemmer antall og hvem som skal sitte i styret, slik som i dag, bør være tilstrekkelig. Hvorvidt alle deltakerne bør være representert i samarbeidsorganet bør være opp til deltakerne selv å bestemme. Dette vil kunne være avhengig av hvilke type oppgaver som ønskes løst.

Kvalsund kommune støtter forslaget om regionråd og reguleringen av disse. Ved å lovfeste regionrådene synliggjøres disse i det kommunale forvaltningssystemet. Det vil fortsatt være frivillig for kommunene å samarbeide i regionråd og kommunene vil fortsatt i stor grad selv kunne bestemme hva samarbeidet skal gå ut på.

Kap. 19 – Økonomiforvaltning

Det er sentralt for en kommune å vurdere økonomiske forhold og handleevne på kort og lang sikt. Eventuelle endringer i kommuneloven må bidra til at det skjer. De forslåtte endringene synes å være et positivt bidrag til en bedre økonomistyring i kommunene, og støttes av administrasjonen.

Kap. 20 – Disposisjoner i strid med reglene om lån og garantier mv.

Forslaget om klargjøring av rettsreglene ved brudd på økonomibestemmelsene støttes. Det vil gi partene større forutsigbarhet og vil også kunne virke preventivt. Hvordan restitusjonsplikten skal utformes må imidlertid utredes og avklares før en eventuell lovendring vedtas.

Kap. 21 – Selvkost

Kvalsund kommune støtter forslaget. Reglene om selvkost kan oppleves som vanskelig tilgjengelig fordi de i dag er spredt i særlover, slik at et overordnet regelverk inntatt i kommuneloven både kan virke rettslig tydeliggjørende, samt at det kan ha en tillitsskapende effekt overfor innbyggerne.

Ordfører

Kap. 24 – Internkontroll

Kvalsund kommune vurderer at forslaget vil bidra til å styrke fokuset på egenkontroll i kommunene, noe som vil bygge opp under det kommunale selvstyret og dermed legge til rette for redusert statlig tilsyn med kommunene. Forslaget støttes.

Kap. 25 – Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet

Kvalsund kommune ser at å innføre et minimumskrav om fem medlemmer i et kontrollutvalg vil kunne gjøre kontrollutvalget mindre sårbart, samt at en kan oppnå en bedre debatt og bredere kompetanse i kontrollutvalget. I små kommuner vil midlertid dette, sammen med de strenge valgarhetskravene, kunne føre til problemer med å finne tilstrekkelig motiverte og dyktige medlemmer til kontrollutvalget. Etter dagens regelverk med tre kontrollutvalsmedlemmer kan det i mindre kommuner allerede være utfordrende å finne tilstrekkelig motiverte og dyktige medlemmer. En utvidelse til fem faste medlemmer vil dermed ikke nødvendigvis føre til at kontrollutvalget blir bedre rustet til å utføre sine oppgaver. Fokuset bør heller rettes mot å finne engasjerte og motiverte medlemmer til kontrollutvalgene og innføring av kompetansehevingstiltak, fremfor å øke antall medlemmer. Kommunen foreslår på denne bakgrunn at dagens ordning med et minimumsantall på tre medlemmer videreføres.

Kap. 26 – Revisjon

Kvalsund kommune støtter at regnskapsrevisors oppgaver på økonomiområdet utvides noe for å styrke den folkevalgte kontrollen med økonomiforvaltningen. Forslaget om å utvide definisjonen av forvaltningsrevisjon og at kommunestyret skal vedta en plan hvilke områder som skal/bør undergis forvaltningsrevisjon for hver valgperiode støttes.

Kap. 27 – Kommunenes styring og kontroll med ekstern virksomhet

Kvalsund kommune vurderer at de foreslåtte endringene vil styrke den politiske kontrollen med virksomheten i selskaper som kommunen har eierinteresser i, og støtter forslagene.

Kap. 29 – Statlig kontroll og tilsyn mv.

Kvalsund kommune støtter forslagene om å videreføre lovlighetstilsyn, herunder en begrensning i departementets adgang til å ta opp et vedtak til lovlighetskontroll på eget initiativ. Forslagene om mer dialog med kommunene i forkant av tilsyn og mer samordning i forkant vurderes som svært positivt.

Ordfører

Kvalsund kommune mener at departementet bør vurdere om det bør innføres en terskel for hva fylkesmannen kan kreve av dokumentasjon og meldinger i forbindelse med tilsyn. Erfaringer viser at arbeidsomfanget knyttet til å fremskaffe dokumentasjon ved enkelte tilsyn kan være svært omfattende og ressurskrevende.

Kap. 30 – Økonomiske og administrative konsekvenser

Kvalsund kommune påpeker at de økonomiske og administrative konsekvensene vil variere fra kommune til kommune, og at den totale kostnaden for enkelte kommuner vil kunne bli stor i en overgangsperiode. Spørsmålet om hvilke økonomiske og administrative konsekvenser forslagene vil innebære synes derfor å være for lite utredet og problematisert.

Med vennlig hilsen

Kvalsund kommune

Terje Wikstrøm
Ordfører

